୨ ଖେଳଣା ଖୁସି

0333CH02

କିଛି ପିଲା ପୁରୁଣା ବକ୍ସ, ଡବା ଓ କାଗଜରେ ପଶୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ମୁହଁ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି।

ଆସ ଆମେ କରିବା

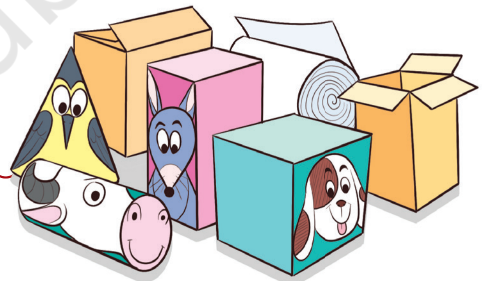

ହାତ ତିଆରି କାମ ପାଇଁ ପୁରୁଣା ବକ୍ସ (ବର୍ଗାକାର ଏବଂ ଆୟତାକାର) ଏବଂ ବୋତଲ (ସିଲିଣ୍ଡର) ବ୍ୟବହାର କର। ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ମୁହଁର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

ତୁମେ ସେଗୁଡ଼ିକର ମୁହଁରେ କ'ଣ ଆଙ୍କିଲ ?

ଜୟା ନିଜ ଆକୃତିକୁ ନେଇ ଏକ ରକେଟ୍ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି।

ସେ କେଉଁ ଆକୃତି ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି?

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ?

ବର୍ଗାକାର: ____________ ଆୟତାକାର: ____________

କୋଣାକାର: ____________ ସିଲିଣ୍ଡର: ____________

ଲାଲ ଆୟତାକାର ଏବଂ ହଳଦିଆ ଆୟତାକାର ମଧ୍ୟରେ କେଉଁ ଆକୃତି ରହିଛି?

କମଳା ରଙ୍ଗର ସିଲିଣ୍ଡରର ଶୀର୍ଷରେ କେଉଁ ଆକୃତି ରହିଛି?

ଗୋଲାପୀ ରଙ୍ଗର କୋଣାକାର ତଳେ କେଉଁ ଆକୃତି ଅଛି?

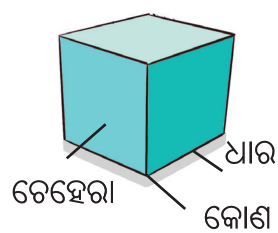

© NCERT not to be republished

ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଜିନିଷ ସଂଗ୍ରହ କର । ଆକୃତିର ନାମ ଦିଅ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଏବଂ ଧାର ବିଷୟରେ କଥା ହୁଅ । କେଉଁଟି ସିଧା ଓ କେଉଁଟି ବଙ୍କା ? ଆକୃତିଗୁଡିକ କିପରି ସଜା ଯାଇଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ଆକୃତିର କେଉଁ ଅଂଶ ଆପଣ ଦୂରରୁ ଦେଖିପାରିବେ ?

ଦେବିକା ଏକ ଦୋକାନକୁ ଯାଇ ଖେଳନା ଇଞ୍ଜିନ କିଣିଥିଲେ।

ଏଠାରେ ଦେବିକାଙ୍କ ଖେଳନା ଇଞ୍ଜିନ ରହିଛି। ଏଥିରେ ଅନେକ ଅଂଶ ରହିଛି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣନା କରି ସୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର।

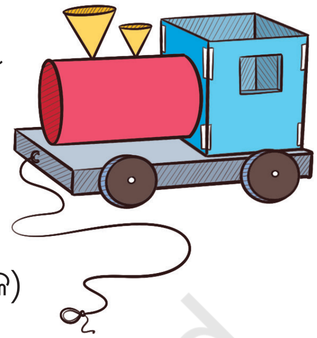

________ ଲାଲ ସିଲିଣ୍ଡର(ଗୁଡିକ) ________ ହଳଦିଆ କୋଣକାର(ଗୁଡିକ)

________ ଧୂସର ଆୟତାକାର (ଗୁଡିକ) ________ ନୀଳ ରଙ୍ଗ ବର୍ଗାକାର(ଗୁଡ଼ିକ)

ଆସ ଆଲୋଚନା କରିବା

ଏଠାରେ ଖେଳନା ଦୋକାନର ଆଉ କିଛି ଖେଳନା ଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ଏହି ଖେଳନାରେ କେଉଁ ଆକୃତି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ?

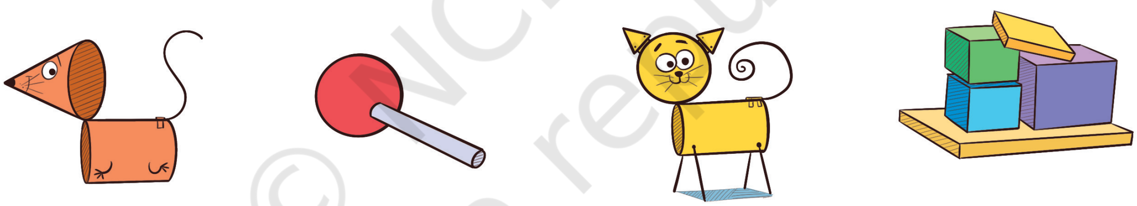

________ ________ ________ ________

________ ________ ________ ________

ଜୟା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକୃତି ବ୍ୟବହାର କରି କିଛି ଘର ତିଆରି କରିଥିଲେ।

ତୁମ ଚାରିପାଖରେ ଉପଲବ୍ଧ ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତି ବ୍ୟବହାର କରି ଟାୱାର, ରକେଟ୍ ଭଳି ଘର ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର।

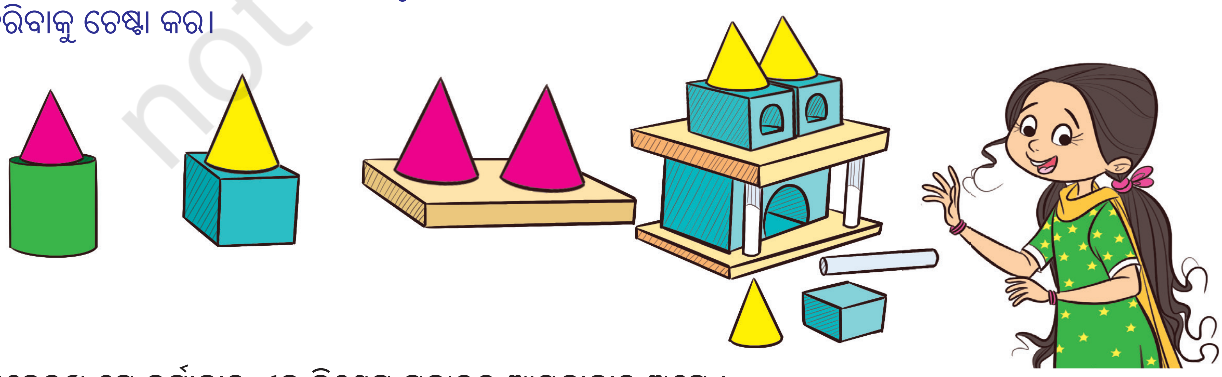

ମନେରଖ ଯେ ବର୍ଗାକାର ଏକ ବିଶେଷ ପ୍ରକାରର ଆୟତାକାର ଅଟେ ।

© NCERT not to be republished

ଆସ ଖେଳିବା

ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନା କର

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଚାରି କିମ୍ବା ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ ଦଳରେ ବସିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ। ପ୍ରତି ଦଳରେ ଜଣେ ଛାତ୍ର ତିନୋଟି ଲେଖାଏଁ ଆକୃତି ଚୟନ କରି ଏକାଠି ରଖିବେ । ତା'ପରେ ଛାତ୍ରଟି ନିର୍ମାଣର କ୍ରମ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ମୂଳଟିକୁ ନ ଦେଖି ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଦଳରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିଜର ପାଳି ଅନୁସାରେ ଖେଳ ଖେଳିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ।

ଉଦାହରଣ

ସିଲିଣ୍ଡରଟି ଆୟତାକାର ଉପରେ ରହିଛି । ସିଲିଣ୍ଡର ଶୀର୍ଷରେ କୋଣକାରଟି ଅଛି ।

ଆସ କରିବା

୧. ତୁମେ ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷରେ ଏହି ଆକୃତିଗୁଡିକ ଦେଖିଛ କି ? ସେମାନଙ୍କ ନାମ ସହିତ ଟେବୁଲ ପୂରଣ କର।

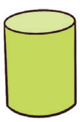 ସିଲିଣ୍ଡର	ଗୋଲକାର	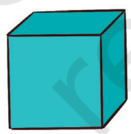 ବର୍ଗାକାର	ଆୟତାକାର	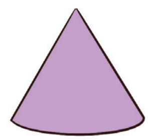 କୋଣକାର

କ. ତୁମେ ପାଇଥିବା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଆକୃତିର ନାମ ଲେଖ । ____________

ଖ. ତୁମେ ପାଇଥିବା ସବୁଠାରୁ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ଆକୃତିର ନାମ ଲେଖ । ____________

ଗ. ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଆକୃତି ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକରୁ ଅଧିକ ବସ୍ତୁଗୁଡିକର ନାମ ଲେଖ । ____________

© NCERT not to be republished

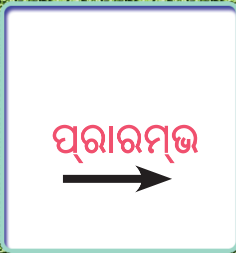

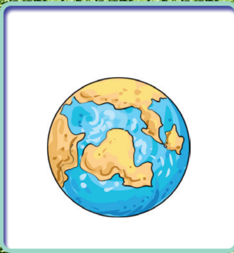

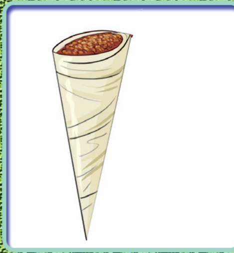
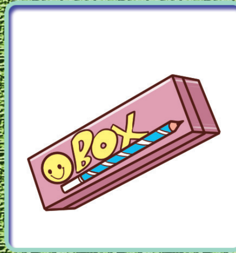

୨. ଏହି ଆକୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ଏବଂ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ।

- ବର୍ଗାକାର ଚାରିପାଖରେ ଗୋଲ କର ◯ ।
- କୋଣାକାର ଥିବା ଆକୃତି ଉପରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ କର ✓ ।
- ସିଲିଣ୍ଡର ଆକୃତି ଉପରେ ଭୁଲ୍ ଚିହ୍ନ କର ✗ ।
- ଆୟତାକାର ଚାରିପାଖରେ ଏକ ବକ୍ସ କର ☐ ।

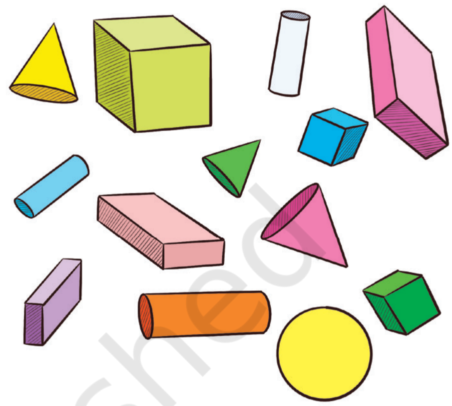

3. ଆକୃତିଗୁଡିକର ନାମ ଦିଅ

- ଯାହାର କୌଣସି ଧାର ନାହିଁ । ____________
- ଯାହାର କେବଳ ଚେପଟା ମୁହଁ ରହିଛି । ____________
- ଯାହାର କେବଳ ବଙ୍କା ମୁହଁ ରହିଛି। ____________
- ଯାହାର ଉଭୟ ସିଧା ଏବଂ ବଙ୍କା ଧାର ଅଛି । ____________
- ଯାହାର ଉଭୟ ଚେପଟା ଏବଂ ବଙ୍କା ମୁହଁ ଅଛି ।। ____________

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଟିପ୍ପଣୀ: ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକୃତି ଖୋଜିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆକୃତିର ଅଧିକ ଉଦାହରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ । କ୍ୟୁବ୍, କ୍ୟୁବାଇଡ୍ ଏବଂ ସିଲିଣ୍ଡରରେ ବିପରୀତ ଚେହେରା ବିଷୟରେ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଆକୃତିକୁ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବେ ।

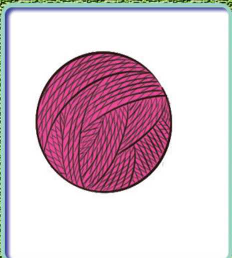
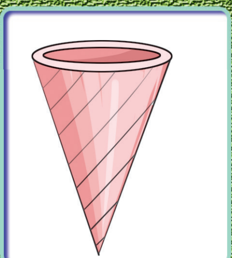
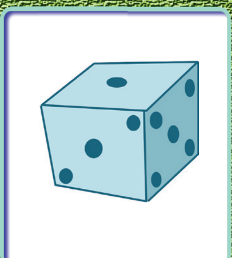

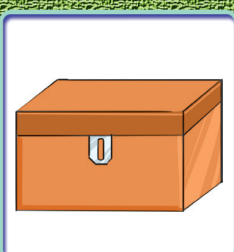
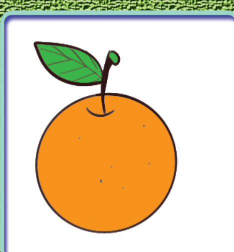
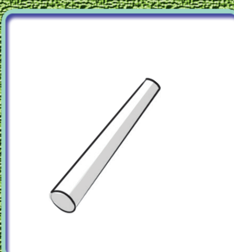
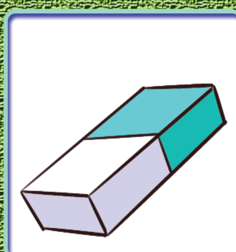
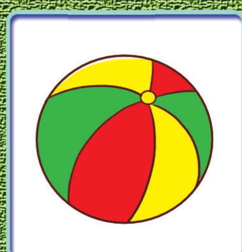

© NCERT not to be republished

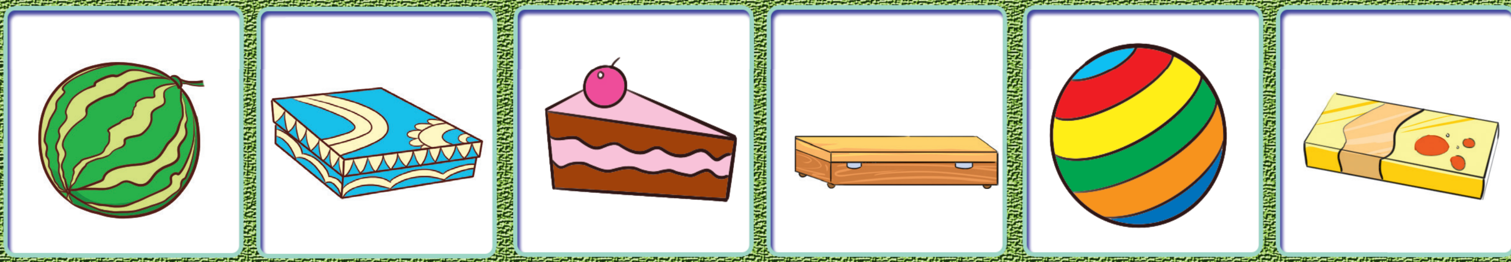

୩. ତୁମେ କେଉଁ ଆକୃତି ନିର୍ମାଣ କରିପାରିବ ?

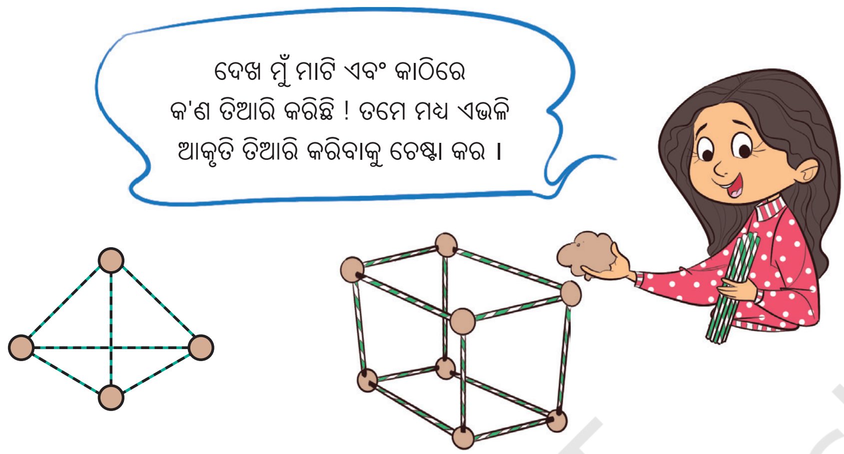

୪. ବର୍ଗାକାର ବ୍ୟବହାର କରି ଏହି ଆକୃତି ତିଆରି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।

ଆସ ଖେଳିବା

ଏହି ପୃଷ୍ଠାର ଶେଷାଂଶରେ ଏକ ଖେଳ ଅଛି । ଏକ ଗୋଟିକୁ ଗଡ଼ାନ୍ତୁ ଏବଂ ଗଣନାକୁ ଗୋଟିରେ ଥିବା ନମ୍ବର ସହିତ ଜଡିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫଟୋକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କର (ଯଦି ସମ୍ଭବ ତେବେ "ସମାପ୍ତ" ସୀମା ଅତିକ୍ରମ ନକରି) ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ଏ ଖେଳଟି ଖେଳ। ଯିଏ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିବ ସେ ଏ ବାଜି ଜିତିବ ।

⚀ – ସିଲିଣ୍ଡର ⚁ - ଗୋଲକାର ⚂ – କୋଣାକାର ⚃ – ବର୍ଗାକାର

⚄ –ଆୟତାକାର ⚅ – ସମ୍ଭବ ହେଲେ ୨ ପାଦ ଆଗେଇ ଯାଆନ୍ତୁ

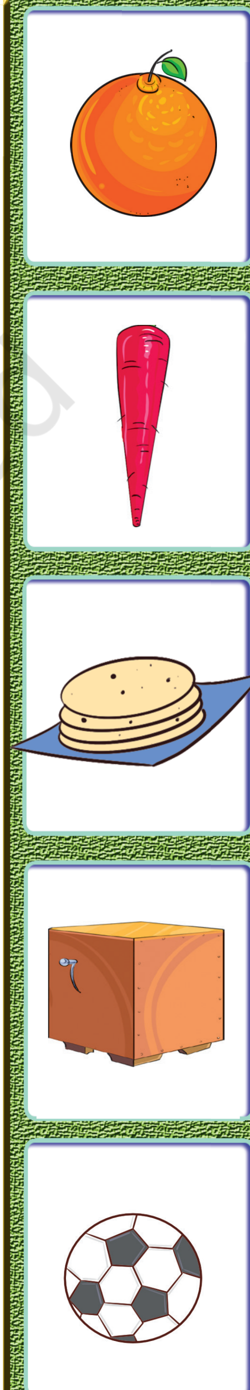

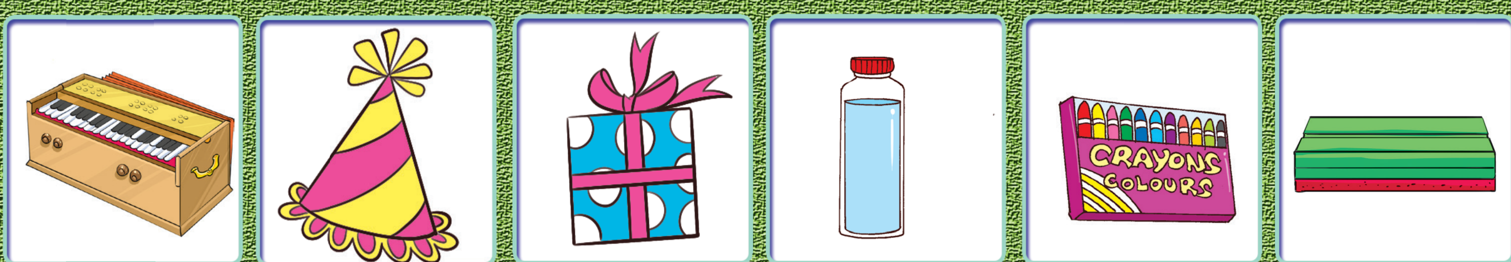

© NCERT
not to be republished

୫. କେଉଁ ଉପାୟରେ ଏହି ଆକୃତି ସମାନ ? କେଉଁ ଉପାୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ ?

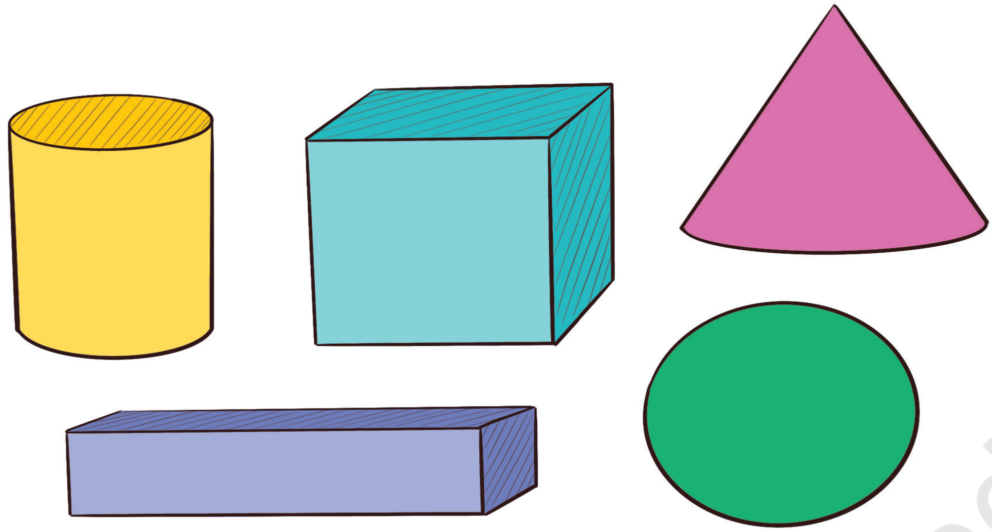

୬. ଏକ ଗୋଟିକୁ ଦେଖ। ଏଥିରେ ୧ରୁ ୬ଟି ବିନ୍ଦୁ ରହିଛି।
କେଉଁ ନମ୍ବରରେ ଅଛି:

- ୧ ନମ୍ବର ବିପରୀତ ଚେହେରା ? __________
- ୨ ନମ୍ବର ବିପରୀତ ଚେହେରା ? __________
- ୩ ନମ୍ବର ବିପରୀତ ଚେହେରା ? __________
- ଆପଣ କେଉଁ ଢାଞ୍ଚା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି ? __________

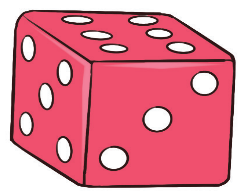

୭. ଏହି ଢାଞ୍ଚା କେଉଁ କ୍ରମରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି?

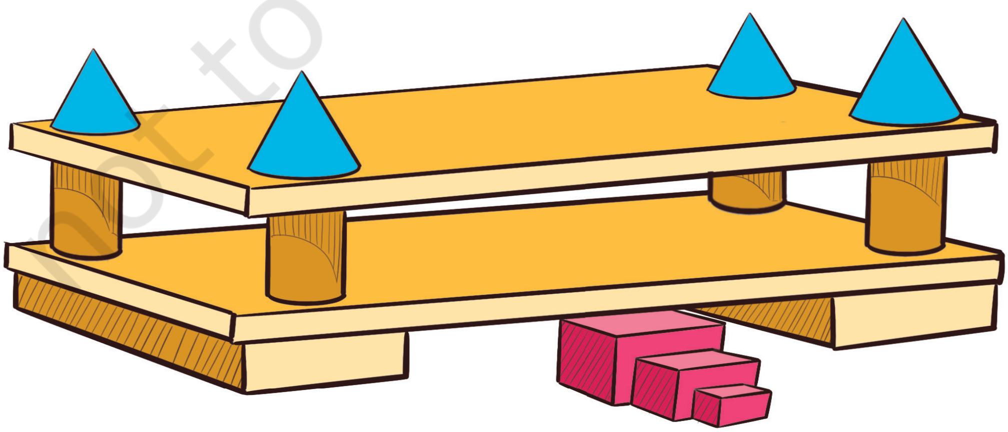

© NCERT not to be republished

୮. କେତୋଟି ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ତୁମେ ୩ଟି ବର୍ଗାକାରକୁ ଯୋଗ କରିପାରିବ ? ଚେଷ୍ଟା କର ଏବଂ ଦେଖ ।

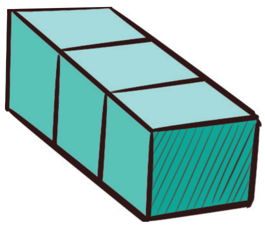

୧୦. ଏହି ଡାଞ୍ଚାଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟବହୃତ ଆକୃତିଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଦିଅ। ସେଗୁଡ଼ିକ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଆକୃତିଗୁଡ଼ିକ କିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

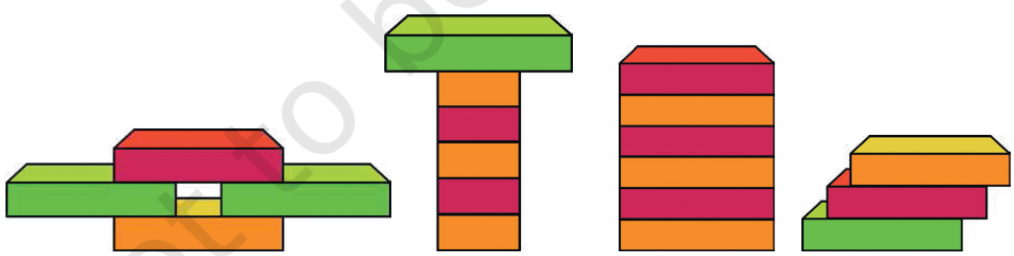

(କ) (ଖ) (ଗ) (ଘ)

୧୧. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆକୃତି ତିଆରି କରିବାକୁ ଛଅଟି ଗୋଟି ବ୍ୟବହାର କର :

(କ) ଏକ ଆୟତାକାର (ଖ) ଏକ ଟାୱାର (ଗ) ତୁମ ପସନ୍ଦର ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଆକୃତି